REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia Braşov, piaţa mare nr. 30. TELEFON Nr. 226. Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit. Inserate se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele BIROURI de ANUNŢURI: In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut). Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi. Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an. Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an. Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori. Abonamentul pentru Braşov: Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 139. Braşov, Miercuri-Joi 26 Iunie (9 Iulie) 1908.

Procesul din Persia.

(R. C.) Doi avocaţi meşteri — dar meşteri al dracului! — s'au pus să încurce procesul dintre un popor şi regele său.

Vremile au adus în Persia amestecurilor şi influenţelor ruseşti şi engleze o constituţie şi cu ea o representanţă a poporului. Dar Şahul a rămas surprins de noile imprejurări, cari îi luaseră puterea şi o dăduseră mulţimei. Mulţimea pe de altă parte nu vrea să îngădue să i-se calce de către Şah drepturile înscrise în legea fundamentală a ţării — şi de aceea se declară lupta între tânărul parlament şi domnitor, între popor şi suveranul său. Iată un popor care se părea că întrase în văgaşul vieţei constituţionale, dar care în realitate acum şi-o cucereşte. Care pe care?...

Regatul britanic, împărăţie în Asia, învecineşte Persia în partea ei de sud-ost, cu India; Turcia spre apus, iar Rusia în partea ei de miază-noapte. Regatul britanic a căutat, în cursul vremii, să câştige cât se poate mai multă influenţă politică şi economică în Persia. Rusia, pe cât de lacomă pe atât de vicleană, s'a amestecat, fără multă sfială, în toate, rezervând, sau chiar înşfăcând câte-ceva pentru sine. I-a fost greu până ce a putut ajunge hotar cu Persia. Câte lacrămi a trebuit să verse, câte protestări a trebuit să ridice în faţa Europei şi împotriva Turciei, când pentru Bulgaria, când pentru Serbia, când pentru Grecia sau pentru toate neamurile din Peninsula Balcanică, ca în sfârşit să se poată îndrepta spre Caucaz cu Cazacii săi împotriva Turciei păgâne. Şi lucrurile eşiau întotdeauna bine, hotarul se ducea tot mai mult spre Sud.

Cu toate că între hotarele lor este moşioara Perşilor, Anglia şi Rusia în cursul ultimelor decenii, şi-au arătat de atâtea-ori colţii sau pumnii, aruncând în acelaş timp fie-care ochi dulci de vădană trecută spre prada care-şi scurgea nepăsătoare şi neştiutoare viaţa la mijloc... Pe de altă parte, cu toată ura lor, de multe-ori lucrau »din raţiune politică«, în deplin acord, la împărţirea avantagiilor, cari se puteau câştiga în moşia vecină. S'au încheiat astfel de acorduri, cari limitau şi pentru unul şi pentru altul dintre avocaţii cauzei persane de azi, anume drepturi şi influenţe în moşia de împărţeală.

Rusia însă, călcând peste înţelegerea făcută cu Anglia, a cerut şi obţinut dela Şahul din 1879 învoirea de a înfiinţa o brigadă de cazaci perşi pentru curtea persană, dar în realitate pentru interesele Rusiei, brigadă organizată şi condusă de ofiţeri ruşi în spirit rusesc.

La isbucnirea conflictului, generalul Liakhof, comandantul cazacilor, (armata curţii), s'a ivit numai decât pe scenă ca apărător credincios al suveranului, dar mai cu seamă ca executor al tuturor, cari propagau şi purtau, chiar şi împotriva Şahului, lupta pentru idealul naţionalismului persan. Acesta e un mic partid, ale cărui rădăcini sunt vechi poate, dar care s'a ivit odată cu constituţia în Persia, în momentul de-a fi înghiţită. Al doilea partid e acel al filo-ruşilor sau filo-rătăcirilor. Pielea acestora nu e de loc primejduită. Mai e partidul care e pentru Anglia.

Generalul Liakhof, care e stăpânul situaţiei, dă poporului, (care a început să se mişte şi în provincie) proclamaţiuni şi mai dă şi Şahul câte-una. Clădiri publice sunt dărâmate, focul arde, pieţele publice se umplu de cadavre, pentru răsbunarea şi slăbiciunea Şahului, dar în deosebi pentru calculele sigure ale Rusiei. Şi cum Rusia ia partea reacţiunei, Anglia ia pe aceia a constituţionalismului, poate în deplină înţelegere cu cea dintâi, rupând împreună aceea ce s'ar putea lega, turburând aceea ce s'ar putea limpezi.

Dar *desbaterile* procesului nu se fac în Persia, unde se fac cel mult baterile-des. Acolo se lucrează după planul foarte simplu, care s'a arătat mai sus. Procesul se judecă în pressa engleză şi rusească, care se alarmează de *evenimentele îngrijitoare* dela Teheran — sau s'a judecat la Reval, unde suveranii celor două state, împrieteniţi, în special, prin vizita preşedintelui Franţei la Londra, n'au crâcnit despre evenimentele persane nici o vorbă, în public, pentru ca să aibă ceva de pus la cale şi între culise.

Pressa engleză, însă, pe de altă parte, se alarmează plângându-se că Rusia prea se îndeasă — şi asta o face, pe de o parte, ca să înşele pe acei cari ar putea înţelege, că nu o ideie sau dreptatea i-a făcut să se amestece şi pe unul şi pe celălalt în afacerile persane, iar pe de alta spre a mai modera puţin lăcomia tovarăşei sale de aventură.

Rusia, al cărei gâtlej — astăzi constituţional — nu se lărgise în perioada absolutistă atât de mult ca să poată înghiţi Asia toată sau măcar Mandciuria, s'a îndreptat acum cu gândul spre Miazăzi — şi, pe lângă amestecul său în interiorul Persiei, a mai îngrămădit la graniţă 8 regimente de infanterie, gata să între în ţara vecină pentru a pedepsi omorârea unui caporal rus... Şi tradiţionala politică de cotropire va fi admisă şi încurajată chiar de Dumă, care prin reforma electorală din anul trecut, a putut totuşi să fie rezervată autocraţilor şi burgheziei.

Se poate întâmpla, însă, că în Persia să prindă tot mai mult curentul acelor cari îşi iubesc neamul şi patria, cu gloria ei de odinioară, şi încet-încet să înlăture ori-ce amestec nepoftit al vecinilor — lucru de care se teme Anglia, după cum se teme şi de mişcarea de emancipare politică, care se poate termina printr'o revoltă generală, în India.

Se poate întâmpla, iarăşi, ca lipsa de chibzuire a Şahului şi de patriotism a tuturor Perşilor cu Şahul lor împreună, să aducă lucrurile acolo, încât în urma atâtor desbateri nechibzuite şi chiar sângeroase une-ori, procesul să se termine cu un verdict de împărţială între judecători şi avocaţi.

Vai de poporul, care ajunge să ceară judecata vrăjmaşilor săi!

La jubileul „Gazetei“.

Alba-Iulia, 5 Iulie 1908. Ca vechiu abonat al „Gazetei“ din 1880 mă asociez şi eu la felicitările nenumărate primite din toate părţile cu ocaziunea serbării jubileului de 70 ani al „Gazetei“, al căreia director sunteţi de 30 de ani. Vă poftesc sănătate şi puteri neînfrânte trupeşti şi sufleteşti, ca să puteţi conduce şi redacta ziarul cu zelul, tăria bărbătească şi constanţa ce vă caracterisează. Vă doresc ca să aveţi bucurie sufletească, să vedeţi cu ochii realisată ţinta măreaţă, ce a urmărit'o dela început şi o urmăreşte cu perseveranţă „Gazeta Transilvaniei“.

Profitând de ocaziune, cu asemnaţiune postală, trimit *cinci caroane* pentru *fondul jubilar al „Gazetei“*.

Simeon Micu,
protopop.

Teiuş, 6 Iulie 1908. — Vă felicitez şi eu la jubileul măreţ dorindu-vă din toată inima viaţă îndelungată şi perseverantă întru apărarea drepturilor noastre.

Ioan Roşiu,
proprietar.

Bardoş, 6 Iulie 1908. — Trimit *3* (trei) *coroane*, modest dar cu cele mai sincere şi cordiale dorinţe, pentru fondul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“. Pentru fondul jubilar trimit *5* (cinci) *coroane.*

Vasilie Saltelechi,
preot şi vice-protop. onor. gr. cat.

Sighişoara, 5 Iulie 1908. — ...Plusul de 3 (trei) coroane rog a-l folosi pentru fondul „Gazetei“ spre ajutorarea ziariştilor. Doresc neîntrectului luptător naţional Mult Stim. Domn Director Dr. Aurel Mureşianu viaţă lungă spre fericirea şi binele naţiunei noastre. Dea Domnul ca sămânţa aruncată de vrednicul bărbat în ogorul românismului timp de 30 de ani să prindă rădăcini cât mai afunde. Trăiască la mulţi ani!

Dr. Toma Corneanu,
advocat.

Pentru Fondul jubilar au mai contribuit:

D-l *Dr. Ioan Pop*, medic-colonel în pensiune, Sibiiu, *10* (zece) *coroane*.

D-l *Alexandru Suciu*, din Mediaş, *4 coroane.*

D-l *Ioan Pop*, paroh gr. or. din Uzon *8* (două) *coroane.*

D-l *Ştefan Vestea*, Azuga *1* (una) *coroană.*

D-l *Ilie Dragoş* proprietar în Budiul de Câmpie *1* (una) *coroană.*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din amintirile lui Barbă-Albă.

— Urmare. —

Seara am ajuns şi eu flămând acasă, unde credeam că părinţii mei mă aşteaptă cu cină caldă. Ajuns acasă, ce să vezi? Am aflat cânele meu iubit, Burcuş, care îmi eşi înainte la poartă, dar întrând în casă n'am aflat pe altul, decât pe un bătrân de 80 de ani, căruia îi ziceam, *catana*, pentrucă luat în »Verbunk« prin anii 1790 servise 32 de ani în miliţie şi făcuse toate răsboaiele lui Napoleon. El ştia ceva ungureşte, nemţeşte şi franţuzeşte şi era om de încredere al părinţilor mei. »Ce-i moş cătana, unde-s ai noştri?« »S'au ca mai dus, — au fugit cu toţii de frica Ungurilor în băjenărie şi m'au lăsat singur să îngrijesc de casă«. M'a podidit plânsul, şi acum am început a mă pocăi, că nu am ascultat de părinţi, ca să fi venit acasă după ce se închisese şcolile şi să nu mai stau 50 zile în Braşov, căscând gura. Mai liniştindu-mă întreb pe Moş-cătana: »Ai ceva de mâncare? — Am, cum să n'am? Era în postul Paştilor. Bătrânul merge în pivniţă, şi aduce o căpăţină de varză, o taie frumos, scoate o jumătate de mămăligă rece, mare din puiocul mesei şi puind'o pe masă 'mi zice: »Pofteşte domnişorule, altceva n'am, că n'are cine să-mi gătească!« Incep să suspin apucându-mă o ciudă de ce am făcut, dând grănicerilor amândouă pânile şi dărabul cel mare de slănină. M'am aruncat asupra mămăligei şi cu foamea, ce aveam, am cinat ca un boier din Bucureşti. Apoi, ostenit, cum eram, m'am culcat şi îndată am şi adormit. Bătrânul *catana* aprinzându-şi pipa păcănea din ea în codie lângă foc. Nu voiu fi durmit mai mult ca 2—3 ceasuri, şi bătrânul vine la mine şi mă deşteaptă din somn, arătându-mi pe fereastră cum ardea în Tohanul-nou. Speriat văd flacăra şi luminaţia şi mă apucă o groază, şi o frică de am început a urla plângând.

— »Hei băiete! Asta nu e nimic pe lângă ce am văzut şi păţit eu ca catana pe vremea lui Napoleon viteazul, prin ţara Burcuşului, a neamţului şi în ţara franţozască. După ce m'a prins în cătane, m'a dus la Beci (Viena), unde de-abia învăţasem puţină muştră şi m'a şi pornit cu o mare oaste împărătească, în ţări străine, în care într'un an am avut 5 mari bătălii cu Napoleon, pe la oraşele Asper, Wagram şi altele. Eram 400.000 de oameni de deosebite limbi şi neamuri şi tot atâţi Franţuzi. Din aceştia au căzut peste 150,000 de cătane. In nici o bătaie nu am putut învinge odată măcar pe Napoleon, ci din contră am fost totdeauna rău bătuţi. Era minune, cum acel om ştia întocmi lucrurile în bătaie aşa, că deşi noi ne luptam ca leii, totuşi ne pomeneam înfrânţi şi totdeauna ne pomeneam în sfârşit, că fugeam de mâncam pământul, atât de tare ne îngrozise acel spirituş de om. Avea pe dracu în el, îl vedeai aici, îndată îl vedeai în alt loc, strigând şi comandăluind, apoi iarăşi cine ştie unde. Intrase groaza în noi şi în generarii noştri. Urmarea a fost, că după ce ni-a bătut în o lună de 5 ori, a mers până la Beci, unde s'a făcut pace. Vre-o 60,000 de inşi însă am rămas prisonieri şi ne-a dus în ţara franţuzască. Unii din prisonieri după o vreme s'au întors, alţii între care şi eu ne-am băgat în cătanele franţozilor, unde am rămas în ţara lor vre-o 4 ani. La 4 ani ni-a adus Napoleon iarăşi în ţara Burcuşului într'o oştire de 400,000 feciori. Am întrat în luptă cu oştirile celorlalte împărăţii întovărăşite şi în bătaia dela Lapzig, au fost franţozii amarnic bătuţi. Incai eu, cu oastea în care mă aflam, am fost totdeauna bătuţi. Aici stau milioane de soldaţi faţă în faţă. 3 zile şi 3 nopţi a ţinut lupta, o luptă crâncenă şi desnădăjduită. Erau pe câmp mai mult ca 200,000 căzuţi. Armata împăratului nostru a făcut atunci peste 50,000 de robi. Intre robii făcuţi mă aflam şi eu.

In răsboaiele acestea să fi văzut tâlhării, ce să făceau în toate părţile. Invingătorul şi învinsul, unde ajungeau în ţara vrăşmaşului, punea foc la oraşe şi sate, după ce le prădau. Incunjurau apoi oraşul sau satul aprins şi care ar fi voit să scape afară trebuia să treacă prin săbiile ostaşilor. Nu cruţa nici pe cel mai mic copil, aşa încât nu mai rămânea nimica viu. Atunci să fi văzut tu vărsări de sânge între noroade din toată lumea. Astăzi se ceartă şi se bat Ungurii cu Românii. Fac şi ei câte-o parade pe unde ajung, dând foc la câte o şură, ca să-şi facă luminaţie şi să stârnească frica în oameni. Aşa o fi făcut şi la Tohanul nou. Nu-i nimic de spăriat«.

Cu toate cele povestite de Moş-*cătană* şi la care ascultam îngrozit, totuşi mă cuprinse o frică, că vor veni Ungurii şi pe la noi şi ne vor ciocârti, şi am început iarăşi a mă boci. Unde sunt tata, mama şi ceilalţi frăţiori ai mei?

Din dieta ungară. In ședința de Luni, dieta a primit în a treia cetire proiectul novelei executionale, fără nici o schimbare. Cu aceasta proiectul va fi trimis la magnați spre primire, ceeace se va întâmpla Vineri, ziua de ședință a casei magnaților. A urmat la desbatere proiectul despre organizarea posesiunei, la care între alții a luat cuvântul și dep. C. *Brediceanu*, vorbind contra proiectului. Dsa a cerut să se mărească izlazurile comunale; a criticat politica de colonizare a guvernului, care procedează nedrept față de Românii din comitatul Caraș-Severin. A prezentat apoi o schimbare în textul legei, propunând ca atâta pământ să se ia dela comune pentru înființarea, eventual mărirea și sporirea pășunilor comunale, cât pretind împrejurările locale ale fiecărei comune. Amendamentul, n'a fost însă primit.

Proiectul a fost de altfel votat atât în general cât și în detail. Intreaga desbaterea a durat vr'o 20 minute.

Impreună cu nuvela execuțională, el va fi primit Vineri și de casa magnaților și cu aceasta munca parlamentului înainte de vacanță se finește. Vineri se va ținea în ambele case ședințe, când se vor lua vacanțe până *în 22 Septemvrie.*

Invățământul religiei la școalele de stat. »Keleti Ertesitö« înregistrează știrea, că direcția gimnaziului din Sighișoara a învitat pe elevii români să depuie examenul de religie în limba ungară. Catecheții greco-catolici și greco-orientali au protestat în contra acestei dispoziții, declarând că religia fiind învățată în limba română examenul nu poate fi depus de elevi decât în limba lor maternă. Direcția opunându-se, catecheții gr. or. și gr. cat. s'au adresat conzistoarelor române ca să intervie, pe lângă ministerul cultelor. Cum până la examen ministerul cultelor n'a luat nici o hotărâre în această cestiune, *direcția gimnaziului n'a admis pe elevii români la examenul de religie, clasificându-i după nota obținută în cursul anului.* In același timp elevii români au fost încunoștiințați *că pe viitor vor trebui să învețe religia în limba ungara și în caz contrar nici unul nu va fi admis în gimnaziu.*

Precum se vede direcțiunile școalelor de stat lucră după un sistem anumit și fără îndoială, la un ordin mai înalt. In fața acestei situațiuni, am dori să știm ce pași au intreprins conzistoarele noastre, căci ceeace se petrece este cea mai gravă încălcare a autonomiei bisericilor noastre, în contra căreia trebue protestat în modul cel mai energic.

Intrevederea între împăratul Wilhelm și Fallières. Din Paris se anunță că în cercurile diplomatice a cauzut o mare uimire stirea cum că președintele Fallières va avea în curând o întrevedere cu împăratul Wilhelm. Știrea a produs cu atât mai mare uimire cu cât ea nu a fost ventilată de loc până acuma, și după cât rezultă, propunerea trebue să fi venit direct sau dela președintele Franței sau dela împăratul Wilhelm.

Starea fondurilor năsăudene.

— Epilog. —

— Fine. —

Ei bine, vor zice unii, să lipsim trei comune ale noastre de școalele românești? La aceasta se răspunde, că în fiecare din aceste comune n'ar exista școale românești elementare: cele confesionale! Acestea trebue amplificate conform recerințelor și puse la nivelul lor prin jertfele acelora, cari până acuma n'au fost așa îngândurați pentru susținerea de școale.

Ținând cont de cerințele timpului, avem noi în ținutul nostru și alta lipsă, la a căror acoperire putem să ajungem mai ușor. Populația mereu crește, lipsele să potențiază mereu, pământul însă rămâne același, ba în mare parte — în urma folosinței intenzive — devine nefructiferă. Economia purtată și azi numai după metodul avitic nu numai, că nu ne dă posibilitatea de a face stare, dar absolut nu mai poate satisface nici lipselor zilnice ale noastre. Starea actuală, dacă vrem să trăim, nu mai poate dăinui! Aceasta trebue să o aibă în vedere conducătorii poporului! O acțiune conștie unitară a preoțimei, învățătorimei, a advocaților și a întregei noastre inteligențe să reclamă neamânaver pe terenul economic, nu prin înființare de bănci, unde stăm destul de bine (!), ci pentru ridicarea bunei stări a economilor noștri prin ei înșiși. Capitalul social al băncilor românești din ținutul nostru trece peste suma de 1,000,000 cor.; capitalul social alor 3 bănci săsești din Bistrița atinge suma de 700,000 cor., iar al băncilor unguresti din comitat face asemenea 700,000 cor. Deci în sumă totală 2,400,000 cor. Adăugând la acestea suma fondurilor de rezervă, depunerile și escompturile trecem peste 10,000,000 coroane: o sumă enormă aceasta, plasată toată în comitatul nostru și în cea mai mare parte în cârca poporului român, ceeace trebue să ne pue pe gânduri! E timpul suprem! Să ne reculegem dară! Educațiunea, creșterea, luminarea și instruirea poporului nostru pe teren economic este cestiunea cea mai ardentă! Să simte atât de mult lipsa unei școale, în care fii poporului să poată afla secretul vieței lor, de a trăi cu mai puțină ostenoală și cu folos mai mare! Aici frații Bârgănani și Târgoveni, în cazul dorerei, ar putea afla mângâiere *prin înființarea în centrele lor a câte o școală agronomică și industrială*, cari abună seamă ar putea fi cercetate cu ușurință și mare folos și prin copii grănițerilor din celelalte părți. Pentru atari scopuri cu mult mai ușor vom putea esopera ajutoarele trebuincioase din fondul silvanal, deoarece activitatea în aceasta direcțiune cade în cadrele direcțiunei politice de azi, și apoi am mai zis, că »cursul vremei trebue priceput«!

Mi-am ținut de datorință a atinge după cea mai bună cunoștință și conștiință toate înprejurările și momentele, cari stau în legătură cu fondul scolastic central, ca situația să se cunoască din toate punctele de vedere; mi-am luat asupra-mi un rol nu prea mulțumitor, nu pentru a câștiga popularitate, nu pentru a fi aplaudat, *ci pentru a servi cauzei sfânte!* M'am nizuit a clarifica cauza pe bază de date, ca pe acei stimați domni, cari judecă cauza numai din un punct de vedere, să'i pun în poziția de a o vedea din toate punctele de vedere și să binevoiască a o cumpăni de pe un pedestal mai înalt! Am voit, ca în conferința intimă și de caracter informativ ținută în 16 Iunie, la care au luat parte, pe lângă membrii comitetului fondurilor, preoți, învățători și alți 2, 3 și mai mulți fruntași din cele 44 comune foaste grănițărești, să se desvălească în întregime cauza mare a fondurilor, care ne preocupă de mulți ani atât de intenziv, — ca astfel să poată ști toată suflarea grănițărească, cum că noi membrii comisiunei fondurilor de mult voim a face îmbunătățiri, a satisface cereri juste, dar împedecați fiind dela aceasta prin lipsa mijloacelor: — nu sunt bazate advertizările și împutările unora, cari necunoscând sau nevoind a cunoaște, ori doară neavând posibilitatea a cunoaște cauza, ne timbrează, că nu facem nimic, nu voim a face, dar nici nu avem simț grănițăresc pentru cauză.

In caz, că venitoarea hotărâre s'ar aduce pentru desființarea unor școale fundaționale ori doară a tuturora, prevăd apriori, că poate unii din domnii învățători, cari 'și văd periclitată poziția, ori poate unii din domnii, cari vor trebui să se necăjască în măsură mai mare ca până acuma cu susținerea școalelor confesionale, să vor porni asupra mea și mă vor învinui de rea credință. Facă-o ori atunci, ori îndată după apărerea expozeului, puțin importă! *Conștiința mi-e martoră, că nu am servit interese particulari, ci mi-am împlinit — după conștiința cea mai curată — datorința de adevărat grănițer și cu durere de suflet pentru clinoadele acestui ținut: pentru fonduri.* Să nu deie Dumnezeu, cel sfânt, ca venitorul să dovedească, că avut-am eu dreptate, sau doară au avut ei!

Dixi et salvavi animam meam!!

Bistrița la 1 Iulie 1908.

Dr. Leon Scridon.

Din România.

București, 22 Iunie 1908.

Săptămâna trecută a apărut Nr. 1 din revista »Vatra Luminoasă«, pusă sub direcția dlui Virgil Dărăscu, director și al ziarului »*Universul*«.

Noua revistă va fi, nu numai organul institutului de orbi »*Vatra Luminoasă*«, ci organul sau »monitorul« tuturor societăților de binefacere din țară. Ea va fi îmbrățișată pe lângă publicul mare, bucuros să sprijinească o astfel de publicațiune, și de partea aceea din pătura noastră bogată, care nu obicinueste să se dea înapoi în fața unei jertfe pentru cei nevoiași.

Revista apare »sub înaltul patronaj al Majestății Sale Reginei« și are în fruntea primului număr niște impresii de o mișcătoare duioșie și gingășie sub titlul »O zi de sărbătoare« iscălită de Carmen Sylva.

Revista va apărea săptămânal, cu 5 lei abonamentul anual pentru ediția populară și 20 pentru cea de lux. Se vor traduce și publica o bună parte din operele literare ale *Carmen Sylvei.*

*

Prin stăruința dlui Niculescu-Dorobanțu, prefectul jud. *Ilfov*, s'a înființat în sfârșit un *muzeu al județului.*

El e încă la începutul său și se pun toate stăruințele spre a-l îmbogăți.

Astfel prefectura județului a adresat un apel autorităților și locuitorilor din județ, rugând pe oricine să contribue cu tot ce poate fi caracteristic și poate să pună în lumină activitatea în județ în trecut și azi; astfel s'au cerut probe din cea mai bună calitate a cerealelor, apoi țesături, cusături, lucrări în lemn, în paie, papură, în sfârșit tot ce se ține de industria națională. De asemenea s'au cerut astfel de lucruri, cari pot fi însemnate și prin vechimea lor.

Până azi se pare că numai județul Dâmbovița a mai făcut o asemenea încercare.

*

Sâmbătă, *maiorul Sturdza*, complet restabilit, s'a prezentat la ministrul de războiu în audiență, pentru a se înapoia la Paris, unde îl așteaptă familia și postul de atașat militar la legațiunea română. Incă câteva zile va trebui să mai poarte bandajul la față.

Cu toate că ziarele opoziției se ocupă încă de partea politică a conflictului, se crede, că acum după plecarea maiorului Sturdza, lucrurile se vor potoli, rămânând poate ca la toamnă, la deschiderea parlamentului, să intervie trebuința unor explicații.

M.

Despărțământul Blaj al »Asociațiunei« la Crăciunel.

Primim spre publicare convocarea la adunarea cercuală a despărțământului XI „*Blaj*“ al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ce se va ținea la *12 Iulie n. 1908*, sărbătoarea sfinților Apostoli Petru și Pavel, în *Crăciunel* (lângă Blaj).

La 7 oare dim. participare la sf. liturgie în bis. română gr.-cat.

După sf. liturgie adunarea în școala română cu următorul program: 1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului. 2. Raportul comitetului și al casarului despre anul 1907/8. 3. Alegerea alor 3 comisiuni: *a)* pentru censurarea raportului comitetului, *b)* pentru censurarea raportului cassarului, c) pentru încassarea taxelor și înscrierea de membrii noi. 4. Disertațiuni: *a)* Nutrirea vitelor de Ioan Maior, proxizorul domeniului metropolitan; *b)* Urmările rele ale beției de Iosif Marian, învățător în Bucerdea grânoasă. 5. Raportul comisiunilor de sub 3. 6. Alegerea alor doi delegați pentru adunarea generală. 7. Eventuale propuneri. 8. Alegerea alor doi membrii pentru verificarea protocolului. 9. Inchiderea adunării.

La această adunare se invită P. T. membrii ai Asociațiunii, precum și toți cei ce doresc înaintarea poporului Român.

Blaj, la 2 Iulie 1908.

Ioan F. Negruțiu m. p. directorul desp. *Dr. Ioan Bălan* m. p. notarul desp.

Insemnăm comunele, ce se țin de despărțământul Blaj. Din cercul pretorial *Aiud*: Ocnișoara. Din cercul pretorial *Blaj*: Bucerdea grânoasă, Cisteiul român, Crăciunel, Blaj, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătac, Cenade, Cergăul mic, Cergăul mare, Beșinău, Ohaba, Colibi, Tău, Roșia de Secaș, Țapu, Șoroștin, Broșteni. Din cercul pretorial *Hususău*: Petrisat, Iclod, Sâncel, Pănade, Spini, Bia, Valea sasului, Sânmiclăuș, Șona, Bălcaciu, Jidveiu, Chesler, Tăuni, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususău, Glogoveț. Din cercul pretorial *Teiuș*: Mihalț, Obregea.

*

Inteligența română din Crăciunel și jur învită la producțiunea teatrală, ce o va aranja în 12 Iulie n. 1908, la sărbătoarea sfinților Apostoli Petru și Pavel, în școala română din loc, cu următorul program: 1. »Misionarul« poezie de G. Simu, declamată de d-șoara Aurelia Laț. 2. »Drumul de fier«, comedie cu cântece într'un act de Vasile Alexandri. 3. »Țiganul la cununie«, anecdotă de Em. Suciu, declamată de d-l Iosif Marian.

După producțiune urmează dans. Inceputul producțiunii la 6 oare sara. Taxa de intrare: de persoană 1 cor., pentru inteligență, iar pentru popor 20 fileri.

Venitul curat jumătate e destinat pentru despărțământ, iar jumătate pentru biblioteca poporală a agenturii ce se va înființa în Crăciunel. Ofertele benevole rugăm să se trimită la adresa O. Nicolae Laț, paroh Karácsonfalva.

Notăm că din acest prilej se va aranja o *expoziție de lucru de mână.* După adunarea Asociațiunii va fi *banchet*, cei ce doresc să ia parte — pe lângă o taxă moderată — să se anunțe cel mult până la 10 Iulie n. 1908 la d-l învățător G. Bărbuleț în Crăciunel (Karácsonfalva).

Din jurul Albei-Iuliei, 3 Iulie 1908.

Eri având afaceri la oraș, trecând prin piața orașului Alba-Iulia, la ușa promenadei am observat un steag mare în colorile țărei și altul lângă el roșu ca sângele. Apropiindu-mă de acel loc, am aflat din afișul pus la acel loc cumcă este anunțată o petrecere în favorul celor arși din comunele Oieșdea și Limba.

Mai erau acolo și două afișuri în care erau înscriși patronii acestei petreceri în număr de 29 între cari și 4 români, anume Dr. Sandor Fodor, orvos, Ruszan Florian esperes, Tekuleszku Iános esperes și Dr. Velikán Kamil ügyvéd. M'am ciudit de schimonosirea acestor nume în scriere și mai tare m'am mirat, cum se lasă atari Români a li-se schimonosi și numele dacă s'au lăsat a fi trași în rândul patronilor la aceasta petrecanie cu caracter maghiar.

După ce mai anușcând cetisem în prețuita »Gazeta a Transilvaniei« o corespondență despre trebile slabe a Bălgrădenilor în ce atinge viața românească în acest oraș, totuși speram, că nu mă voiu lovi și de aceasta scoborâre pe pantă în jos.

V'o trimit aceasta spre știre și ca dovadă a progresului amalgamizărei atât de dorită de societatea maghiară.

Un dascal.

STIRILE ZILEI.

— 25 Iunie v.

Archiducele Leopold Salvator a plecat eri după amiazi, însoțit de camerierul său prințul Lobkovitz și adjutantul său, colonelul Weigert, la Sinaia pentru a visita pe Maj. Sa Regele Carol. Sosit în gara Predeal Alteța Sa a fost salutat de ambasadorul Austro-Ungariei și de autoritățile militare și civile române. După un sfert

---

Moș-cătană îmi spune că tatăl meu a plecat la Câmpulung, ear mama mea încărcând carul cel mare cu 4 boi, țoale, bucate, slănini și ce avea mai bun, și-a pus copii în car și a plecat la Fundata lângă granița României. »M'au chemat aici și mi-a dat în samă casa cu ce a rămas, ca să o păzesc, spunându-mi că dacă cumva vei veni și tu din Brașov, să rămâi aici în casă«.

Se făcuse ziuă. M'am tot cugetat ce să fac? Moș-*cătana* nu avea altceva de mâncare în post, decât mălai, varză crudă și oțet. Mă hotărăsc să plec după ai noștri și luându-mi un dărab de mămăligă în traistă plec la Bran, căci pe acolo trebuia să trec. Ajuns în Bran aud că Ungurii sosise și acolo și-și luase cuartir în casarmă, înaintea căreia vedeam straja cu pușca străjuind. Ca să trec pe drum îmi era frică, că mă vor zări. O iau prin pădure peste dealuri și prăpăstii și ajung în Moeciu-de-jos. Aici nu ajunsese încă Ungurii. Flămând cum eram am întrebat de unul Bulcandră, despre care știam că era rudenie cu noi. M'au îndreptat niște femei și mă duc pe un deal, scobor în o vale, iar un deal și acolo dau de casa lui Bulcandră. Intru în casă, și spre marea mea bucurie văd pe o soră a mea aici în casă.

O întreb cum a venit ea aici? 'Mi spune că a venit cu carul nostru până aici, și fiindcă mamă-mea vrea să tragă la popa C. în Fundata, ea n'a vrut să meargă, că ficiorul popi C. a pețito și vrea să o ia de nevastă, ea însă nu vrea să-l ia, că nu vrea să trăiască în Fundata. Mi-a dat apoi nevasta lui Bulcandră de mâncare de post bună, sarmale de păsat fierte cu uleiu și săturându-mă am întrebat de drum cătră Fundata, și am plecat prin păduri și codri suind un munte destul de mare și sara am ajuns la popa C. în Fundata. Acolo erau vr'o 7—8 familii de băjenari cu copii mari și mici înghesuiți prin odăi și cămări, alții chiar în curte lângă un foc mare, împrejurul căruia stau, ca hotântoții, săracii bajenari. Biata mamă-mea văzându-mă a început a plânge stringându-mă în brațe, iar frățiorii mai mici să înghesuiau în mine întrebându-mă toți de Unguri, dacă au ocupat Branul și pe câți oameni i-au omorât și cum am scăpat eu?

(Va urma).

de oră Alteța Sa imperială s'a urcat într'un tren special, pus la dispoziție, plecând spre Sinaia. In gara Sinaia a fost primit în mod foarte cordial de Maj. Sa regele, de membrii curții regale și principiare și de autoritățile militare și civile române. Astăzi la oarele 10 seara Alteța Sa se reintoarce la Brașov, iar mâne în cas de timp favorabil va face o escursiune pe Postovar.

In timpul șederei sale în Brașov Alteța Sa a vizitat în mod amănunțit trupele de artilerie. Luni seara a avut loc în restaurantul »Transilvania« un supeu, la care a luat parte întreg corpul ofițeresc staționat în Brașov. S'au servit mâncări escelente, cari fac toată onoarea restaurantului »Transilvania«.

Din Sibiiu ni-se scrie, că A. Sa Imperială a visitat Dumineca înainte de plecarea sa la Brașov catedrala gr. or. română, admirând mult frumosul iconostas al bisericei.

Secțiunea istorică a »Asociațiunei« pentru literatura română și cultura poporului român« a ținut în Sibiiu o ședință Vineri d. a. la oarele 4. Au participat membrii: Iosif S. Șuluțiu, Nicolae Togan, T. V. Păcățian, Silvestru Moldovan și Dr. I. Lupaș. Domnul S. Moldovan a raportat, că Dicționarul comunelor din Ungaria locuite de Români, cu a cărui compunere a fost încredințată secțiunea în ședința plenară a secțiunilor literare ținută în anul trecut, e terminat. Au fost lucrate 26 de comitate cu aproape 5000 de comune locuite de Români, 13 din partea d-lui Moldovan, 13 din partea d-lui Togan. Sunt înșirate comunele după alfabet, întâi cu numirile românești și cu toate datele mai însemnate, apoi cu numirile ungurești și în urmă cu cele nemțești. Se va face acum raport ședinței plenare a secțiunilor literare, convocată pe 14 Iulie n. la Sibiiu, pentru ca să dispună tipărirea acestui folositor dicționar.

Jubileul directorului școalei primare române din Zărnești. Corpul învățătoresc dela școala gr. or. română din Zărnești aranjează în ziua de 29 Iunie (12 Iulie) 1908 (Sf. apostoli Petru și Pavel) o festivitate jubilară din incidentul împlinirei a 40 ani de serviciu învățătoresc la școala din Zărnești a d-lui *Bartolomeiu Bude*, cu următorul program: 1. La 9 oare a. m. participare la serviciul divin. 2. La 11 oare a. m. în sala școalei gr. or. din loc exprimarea felicitărilor și răspunsul iubilantului. 3. La oara 1 p. m. masă comună în hotelul comunal. 4. La 8 oare seara în sala cea mare a hotelului comunal producțiune muzicală-teatrală aranjată în beneficiul corului bisericesc.

Programul producțiunei: 1. »Hai în horă« cor mixt de G. Dima. 2. »Ce faci Ioană?« cor mixt de G. Dima. 3. »Copilă tinerică«, cor mixt de G. Dima esecutate de corul bisericesc. 4. Teatru: »Vacanții« comedie originală într'un act de Maria Baiulescu. După producțiune urmează dans.

Aprobare ministerială. Inaltul ministeriu de culte și instrucțiune publică reg. ung. a aprobat cu datul *30 Maiu 1908 Nr. 59650* ministerial ca manual de școală: „Noul Abecedar de *Dr. Petru Span*. Ediția a doua. Nagyszeben, tiparul tipografiei Archidiecesane« introducându-l în lista oficioasă a cărților de școală pentru învățământul poporal elementar, cu dreptul de a se folosi *în toate școalele din patrie cu limba de propunere română (gr. or. și gr. cat.)* cum și în *școalele comunale*, unde limba de propunere e cea română. Acest abecedar a primit aprobarea și a Prea Veneratului consistor archidiecesan din Sibiiu, cum și a Veneratului Consistor diecesan din Arad.

Catedra pentru istoria Românilor la universitatea din Cernăuți. Din Viena primim următorul convocător: Comilitonilor! Pentru a doua oară Vă conchemăm la o consfătuire în privința *înființării unei catedre pentru istoria Românilor la universitatea din Cernăuți*. Voim să vă raportăm despre pașii întreprinși din partea noastră în această chestie, voim însă totodată să auzim din gura deputaților noștri, întru cât și-au împlinit ei promisiunea, ce ni-au dat'o. Gândiți-vă la purcederea energică a studențimei germane în chestia lui Wahrmund și la efectul acestei purcederi! Prezintați-vă în massă la »*Adunarea studențimei române*“ ce se va ținea Mercuri în *8 l. c.* la ora 9 seara în restaurantul »Zum Magistrat« (r. Lichtenfelsgasse 3.) *Comitetul executiv.*

Regularea râului Olt. Regularea cursului râului Olt e o chestiune veche și statul ungar a urmat în dese rânduri tratative cu România în această privință. Fostul ministru de agricultură Bethlen lucrase planurile pentru regularea părței din Ungaria a fluviului Olt și fostul ministru de comerț Baross avea intențiunea să construiască pe malul acestui râu un port mai mare în partea de sud a comitatului Sibiiu. Planurile n'au reușit însă. Acum urmând să reînceapă tratativele pentru încheierea unei convenții comerciale cu România se va relua, precum scriu foile maghiare, și chestia regulărei cursului Oltului.

Spre orientare. Direcția de finanțe din loc ne roagă să amintim, că oarele oficioase la oficiul de dare, începând cu 10 Iulie până la 31 August, — se vor ținea în zilele de peste săptămână dela 8—2 oare a. m., Dumineca și sărbătoarea dela 9—12 oare a m., manuarea banilor în timpul acesta va fi dela 9—1 a. m. eventual Dumineca și sărbătoarea dela 9—12 oare. Afară de orele oficioase susamintite, oficiul de dare nu va mijloci manuarea banilor.

Secetă în Croația. — Ni-se scrie din Agram, că acolo domnește o secetă mare. De 42 zile n'a plouat în întreg ținutul.

Persianele vor să răstoarne pe Șah. O știre senzațională aduce din Petersburg ziarul englez »Daily Telegraph«, care spune că în Teheran s'a format un comitet pentru a răsturna pe Șah. Intre participanții la această mișcare se află și multe femei înarmate, între cari și o prințesă din țara Curzilor. Comerciul stagnează de tot, bazarele în Teheran vor fi iarăși închise.

Fabrică distrusă de o explozie. Din Köln se anunță, că fabricantul de încălțăminte Iacob Adolph suferind de inimă a intrat în fabrică și dând drumul țevilor de gaz s'a otrăvit. Soția și cumnatul său căutându-l au intrat cu o luminare aprinsă în fabrică. Din această cauză se produse o puternică explozie, care distruse toată fabrica. Fabricantul a fost ucis, soția și cumnatul său sunt grav răniți.

Dezertarea unor ofițeri turci. — Din Constantinopole se anunță, că Vinerea trecută a fugit în munți un maior din Rezna, vilaetul Monastir, cu doi ofițeri dintr'o garnizoană vecină și cu câți-va funcționari civili și număroși soldați și mahometani, în total 200 oameni cu 150 puști, 15 lăzi de munițiuni și 600 livre turcești. Nu se știe încă motivul acestui act. Se crede că această curioasă dezertare s'ar datora acțiunei tinerilor turci. Două batalioane au plecat în urmărirea fugarilor.

Un duel mortal. In apropierea orașului Petersburg a avut loc Luni un duel între căpitanul de gardă contele Manteufel și prințul Iusupov. Căpitanul de gardă l'a ucis pe tânărul prinț Iusupov. Contele Manteufel se căsătorise acum câteva săptămâni cu o tânără și foarte frumoasă contesă rusă. Chiar în primele zile după căsătorie, contele a aflat că soția sa întreținuse relațiuni amoroase cu prințul Iusupov, relațiuni, pe cari ea le-a continuat chiar în timpul voiagiului lor de nuntă. Din această cauză contele îl provocase pe prințul Iusupov la duelul, în care acesta din urmă și-a pierdut viața.

Declarațiuni grave în sarcina prințului Eulenburg. In ședința de Luni a procesului Eulenburg, martorul Riedl a repetat declarațiunile făcute în procesul dela München. El a menținut toate declarațiunile făcute la München, declarațiuni, cari după cum se știe, sunt cu desăvârșire nefavorabile prințului Eulenburg. Confruntat cu acesta din urmă, Riedl l'a recunoscut. Mareșalul conte Eulenburg a fost ascultat și el. Interogatorul său a durat o jumătate de oră. Acuzatul, prințul Eulenburg, a declarat, fără să-l privească pe Riedl, că depozițiunile acestuia nu sunt adevărate.

700 vagoane grâu distruse de incendiu. Știri din Moscva spun că magazinul cu proviziuni al districtului militar al Moscovei, conținând 700 vagoane de grâu a fost distrus de un incendiu.

NECROLOG. Subscrișii, cu inima frântă de durere, Vă anunță, că iubita soție, mamă, soră, noră, cumnată, nepoată și strănepoată Virginia Hațiegan născ. Bene, după un morb greu și îndelungat, provăzută cu Sf. Sacramente, a repausat în Domnul, Luni în 6 Iulie a. c. la $8^1/_2$ oare p. m. în anul al 20-lea al etății și în al doilea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor așeza spre odihna eternă Joi în 9 l. c. la 2 oare în cimiteriul bisericei gr. cat. din loc. Fie-i țărâna ușoară și amintirea binecuvântată!

Corpadea, în 7 Iulie st. n. 1908. Aurel Hațiegan, soț. Veturia, fiică. Maria Bene n. Ignat, soră și fii. Constantin Bene, frate. Văd. Iustina Popescu, bună. Dr. George Popescu, Dr. Iuliu Popescu, unchi. Leontina Pop n. Popescu, Virginia Bochiș n. Popescu, mătușe și fii. Aurelia Boldea n. Barițiu și George Boldea, nănași. Ioan Hațiegan și soția Aurelia Deac, socrii. Victor Hațiegan. Dr. Emil Hațiegan și soția. Ioan Hațiegan. Iuliu Hațiegan. Simeon Hațiegan. Eugen Hațiegan. Carol Ignat, cumnați.

Examenul de gimnastică al școalelor noastre secundare.

Brașov, 24 Iunie v. 1908.

Examenul de gimnastică al elevilor dela școalele noastre secundare din Brașov, ținut Luni după amiazi în curtea gimnasticei sub conducerea d-lui prof. Petru *Roșca*, a oferit publicului numeros o splendidă dovadă despre instrucțiunea bună și pricepută, ce o primesc elevii noștri în arta gimnasticei dela d-l prof. Roșca și despre dragostea și curagiul juvenil, cu care tineretul nostru cultivă arta gimnasticei esecutând chiar și cele mai anevoioase și complicate exerciții. Timp de aproape două ceasuri, publicul a urmărit cu un viu interes și cu o deosebită plăcere exercițiile libere și exercițiile la diversele aparate, între care și gimnastica svediană, introdusă pentru prima dată anul acesta la școalele noastre.

Terminându-se exercițiile generale, un grup de peste 20 gimnastici a executat la fus și la paralele exerciții, cari de cari mai grele și mai frumoase. Mai mulți elevi au făcut »roata gigantică« înainte și înapoi, apoi »cumpăna« în diferite poziții și alte numeroase exerciții mult admirate, la cari se recere nu numai o atențiune deosebită dar și o încordare supremă a puterilor fizice. Progimnasticii au fost călduros aplaudați de publicul azistent.

De încheiere trei grupuri de elevi au format câte trei piramide, cari au fost mult admirate.

Terminându-se examenul, părintele Dr. *V. Saftu* a exprimat în public mulțumirele forurilor școlare și a publicului dlui prof. P. Roșca, pentru succesul splendid al examenului. Adresându-se apoi elevilor, le mulțumește pentru frumoasele progrese realizate, îndemnându-i ca și pe viitor să cultive arta gimnasticei.

Urmând premiarea celor mai buni gimnastici, au fost premiați următorii elevi: cu premiul I, un cias (fundațiunea A. Bârseanu) Traian *Ailean* cl. VII gimn.; premiul II. recvizite de scris (premiul dnei E. Popovici) Constantin *Popa* cl. VI. gimn.; premiul III. recvizite de scris (donațiunea dlui Petru Popovici) R. *Bucșa* cl. VII. gimn.; premiul IV. un »Wecker« (fondul pentru gimnastică) Tr. *Bude* cl. VII. gimn.; premiul V. un ceas (donațiunea dlui Ștef. Median) I. *Moldovan* cl. VII. gim. și premiul VI un orologiu (donațiunea dnei Elena Săbădeanu) I. *Russu* cl. VII.

In decursul exercițiilor muzica militară a executat marșuri și arii românești.

Două producțiuni publice culturale.

Râșnov, Iunie 1908.

— Fine. —

Domnii învățători pe lângă toată munca grea ce o au, o recunosc, ar trebui să se intereseze cu mai mult zel de o grădină cerută și impusă de lege, unde în mod cât de rudimentar să se inițieze elevii și elevele în grădinărit, o ocupațiune recreatoare și pentru conducători și pentru elevi. Mă mir că în Râșnov nu există o așa grădină școlară, ci văd că legumele se cumpără din o piață dela capătul unei străzi laterale dela străini.

Este știut, că numai cei cu carte au parte. Cu introducerea votului universal, va fi condiționat acest drept și de postulatul a scrie și a ceti. Nu ar fi oare posibil, ca urmând exemplul altora, să se instruieze analfabeții și aici, mulți puțini câți vor fi d. e. Dumineca.

Din cântările cele ce le-am auzit cu multă plăcere mi-am câștigat convingerea, că înjghebarea unui cor bisericesc din elevi și eleve și unde se poate și din adulți se poate face fără mari jertfe cu puțină bunăvoință și oarecare abnegațiune. Aveți înaintea D-voastră ca exemplu viu un cor nu numai bisericesc, ci reuniune de gimnastică și cântări condusă și puternic sprijinită de colegii D-voastre Saxi, — ori românul e mai puțin capabil sau mai comod ca sasul, ori și aici joacă rol invidia românească — proverbială în gura ungurului: »*irigy mint az oláh*«! care paralizează și cea mai curată întreprindere bună și principiosă progresului, de care vorbim și cu care ne fălim.

Nu neg, că românul e cam recalcitrant, cam codeț, dar cred, nu din reavoință, ci din nepricepere. Luat cu binișorul, cu tactul recerut, fără mare zgomot și gălăgie — »încă un vițiu național«, — condus apoi sincer și cu abnegațiune din parte-ne sper că se mlădiază acest popor român din oricare țară ori ținut sau sat nelipsindu-i inteligența firească, decumva cangrena secolului: deprinderea la traiu bun fără osteneală, la lux prostesc fără rost, aplecare necumpătată spre petreceri, cari adeseori degenerează în băuturi fără cumpăt sau tăvălirea în noroiul desfrânării din beția bestială.

Contra tendinții în embrio ale vițiilor semnalate aci e datoria imperativă și indispensabilă a bisericei cu toți factorii ei mici și mari, și a școalei să lucreze neadormit și desinteresați spre sufocarea răului. Conduși de deviza timpului »lupta pentru existență«, să muncim fie care în sfera sa de activitate și cu toți în strânsă armonie pregătindu-ne pentru timpuri și mai viforoase ca cele actuale, dacă voim să trăim ca element cultural în țara noastră rivalizând cu compatrioții noștrii de altă limbă în tot ce e nobil, frumos și adevărat.

Asta o doresc din inimă și închein în convingerea a fi făcut ceva, ce să aibă un resunet în inimile curate a celor buni și trezi la minte!

Ștefan Iosif
vechiu dascăl.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 8 Iulie. Parlamentul a adoptat eri cu mare majoritate moțiunea socialiștilor prin care guvernul e invitat să se explice în privința modului cum pregătește legea pentru asigurarea lucrătorilor. Parlamentul va mai avea să se ocupe și de o altă moțiune socialistă, prezentată de deput. Adler, asupra faptului că la greva lucrătorilor de la uzina de gaz din Budapesta, s'au întrebuințat soldați cari au înlocuit pe greviști. Adler întreabă, în această interpelare, dacă ministrul de răsboiu poate să admită și dacă se poate împăca cu onoarea militară faptul că soldații sunt întrebuințați împotriva intereselor muncitorilor greviști. Adler cere în interpelarea sa, ca soldații să fie rechemați de la lucru.

Petersburg, 8 Iulie. Se anunță din Teheran, că orașul Badchistan a căzut în mânile revoluționarilor. Aceștia au pus stăpânire pe toate instituțiile publice. Revoluționarii au prins pe toți partizanii șahului și le-au scos ochii.

Petersburg. 8 Iulie. Duma în ședință secretă, a acordat suma de 4.200.000 ruble cerută de ministerul marinei pentru cheltueli extraordinare urgente pentru flota mărei Negrei și porturile acestei mări.

Teheran, 8 Iulie. Influența Rusiei crește pe zi ce merge. Brigada de cazaci a mai primit două tunuri cari aparțineau până acum inginerului german Hase și opt tunuri francese. Populațiunea nu vrea să ajungă sub stăpânirea rusească. Poporul așteaptă ajutor din Germania. Au sosit noui întăriri din Rusia.

Constantinopol, 8 Iulie. Crimele grecilor împotriva aromânilor continuă. Acum trei zile doi aromâni din Patatia, județul Lorina, au fost uciși și turmele lor împrăștiate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra

Dela Brașov la Bucurescī:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zěrnescī (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucurescī la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zěrnescī la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

ANUNCIURI

(inserțiunī și recl.) sunt a se adresa subscrisei administrațiunī. In casul publicării unui anunciu mai mult se odată se face scăḑěmênt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orī.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numěrul à **10 filerī** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la **Eremias Nepoții.**